

59. festival igranog filma u Puli

Duško DIMITROVSKI

Poput Feniksa

Nakon nezaboravnih godina nekadašnjih festivala, za vrijeme bivše zajedničke države u Vespazijanovoj areni i nakon evidentne apstinencije, publika se, zahvaljujući, između ostalog, i uvođenju sekcije manjinskih koprodukcija, vratila u velikom broju svom festivalu, a tome je bio zaslužan kako kvalitet, tako i tematska i žanrovska raznovrsnost prikazanih filmova

Upravo završeni predjubilarni - 59. festival igranog filma u Puli, podsjetio je na svoja najbolja izdanja u gotovo šest decenija dugoj istoriji. Naime, većina filmova imala je dobar kvalitet, a na brojnim projekcijama Vespazijanov arena je gotovo bila opsjednuta ljubiteljima sedme umjetnosti. A sve je to bilo nemoguće zamisliti još samo prije nešto više od jedne decenije, kad je omiljeni Pulski festival raspadom nekadašnje Jugoslavije postao festival na kome su se isključivo prikazivali i nagrađivali hrvatski filmovi.

Ako se zna da ih je tada bilo znatno manje nego danas, ponekad samo četiri, onda je jasno da se sa tim brojem filmova nije mogao praviti pravi filmski festival, zašto ne reći i kulturno-zabavni događaj, koji bi bio na nivou tradicije ove manifestacije i ujedno privukao pažnju kako domaće, tako i internacionalne javnosti. Kasnije se pokušalo sa uvođenjem internacionalnog programa, ali i to nije bilo posebno uspješno, jer je tako postao samo jedan od mnogih sličnih festivala. Tek kad su izuzetno agilni direktorski dvu izuzetno agnim direktorski avojac, ravnateljica Zdenka Višković - Vukić i umjetnički ravnatelj i filmski kritičar Zlatko Vidaković uveli sekciju tzv. manjinskih koprodukcija, na kojoj se prikazuju filmovi snimljeni u koprodukciji Hrvatske sa zemljama regiona, a ujedno i broj snimljenih hrvatskih filmova postao dvoifren, Pulski festival je bio na putu stare slave, potvrđujući to posebno ove godine, kad je doživio svoju punu renesansu, odnosno najbolje izdanje u posljednje dvije decenije.

Estetska vrijednost prikazanih filmova

Tako se poput Feniksa od nekadašnjeg izuzetno međunarodno afirmisanog i od domaće publike, pa i inostrane kritike, omiljenog Festivala jugoslavenskog igranog filma, transformisao u Festival igranog filma hrvatske kinematografije, koji je kroz koprodukcije dobio na značaju za cijeli naš region i privukao pažnju kako domaćih - hrvatskih i inostranih, a prije svega regionalnih medija.

Cjelokupna atmosfera koja je vladala na "Puli 2012" podsjetila je donekle, ne može se ne reći, i pomalo nostalgичno autora ovog osvrta koji je prisustvovao predratnim Pulama, na najbolje festivale iz tog perioda, jer su tu bili kako mnogi od vrijednih filmova iz našeg regiona, tako i predstavnici gotovo svih njihovih značajnijih informativnih medija.

"Pula 2012" protekla je i u znaku oko 100.000 posjetilaca i 2.000 inostranih gostiju. U završnom razgovoru su tako - zapravo okruglom stolu o filmovima i ovogodišnjem Pulskom festivalu uopšte sa gostima iz drugih zemalja, učestvovali pored dva novinara, odnosno filmska kritičara iz Češke i Slovačke, Dubravka Lakić iz

Posjetio su mogli uživati u projekcijama pod otvorenim nebom

"Politike", Nenad Dukić sa Radio Beograda, Mihajlo Vučković iz Filmskog centra Srbije, Borislav Anđelić iz "Večernjih novosti", te Dževdet Tuzlić iz BHRTV i autor ovog osvrta iz "Oslobođenja", a članovi festivalskih žirija bili su, između ostalih, i internacionalno afirmisani scenaristi i reditelji: Milčo Mančevski iz Skoplja i Metod Pevec iz Ljubljane.

Kad je riječ o filmovima, zbog kojih, konačno, festivali i postoje,

a ne obratno, onda se također može izraziti zadovoljstvo estetskom vrijednošću većine među njima, a to se odnosi prije svega na hrvatske filmove: "Ljudožder vegetarijanac" (Srbija, Hrvatska, Francuska i Mađarska), sada već veterana Branka Schmidta, "Zagrebačke priče vol.2" grupe autora i donekle za "Pismo čači" Damira Kukića, kao i koprodukcione filmove: "Halimin put" Arseno A. Ostojića (Hrvatska, Slovenija i Bosna i Hercegovina), "Parada" Srđana Drago-

jevića (Srbija, Hrvatska, Makedonija, Slovenija), te "Praktični vodič kroz Beograd sa pjevanjem i plakanjem" Bojana Vuletića (Srbija, Hrvatska, Njemačka, Francuska i Mađarska).

Kad je riječ o dodjeli Zlatne Arene za najbolji film - za ostvarenje Damira Čučića "Pismo čači", tada autor ovog osvrta pripada prevladavajućem mišljenju kolega kritičara, da je to malo previše za više nego solidni, ali

ipak "mali" film, koji je za hrvatsku kinematografiju po avangardnosti značajan, ali, nikako ni stvaralački kompletan kao što je to izuzetno uspješno ostvarenje "Ljudožder vegetarijanac" Branka Schmidta ("Sokol ga nije volio", "Put lubenica", "Metastaze"), koji je nagraden Zlatnom Arenom za najbolju režiju. Naime, Schmidtov film na majstorski način vivisekira ne samo za Hrvatsku, već i za cijeli region karakterističan problem korupcije, kroz lik mladog uspješnog ali i izuzetno korumpiranog ginekologa, koji je sa ogromnom stvaralačkom energijom ostvario Rene Bitorajac. Za ovu ulogu je sasvim opravdano nagraden Zlatnom Arenom za najbolju mušku interpretaciju.

Šteta za Pricu

Također, potpuno opravdano publika je svoje najveće priznanje: "Zlatna vrata Pule" dodijelila filmu "Halimin put" Arseno A. Ostojića ("Ta divna splitska noć", "Ničiji sin"), a filmu je pripala i nagrada za najbolju sporednu ulogu i to Olgji Pakalović za lik Safije. Prava je šteta da veteranka hrvatskog glumišta, kazališna i filmska glumica Alma Prica, jedna od najpoznatijih sa područja nekadašnje Jugoslavije, nije dobila Zlatnu Arenu za glavnu ulogu, jer je, kao što smo to već pisali, odlično odigrala lik tragične, gotovo antičke junakinje Halime, čija nesreća nije završena krajem posljednje stravične bosanskohercegovačke ratne kataklizme. Ono što je karakteristično za ostvarenja sineasta prikazana na 59. festivalu igranog filma u Puli, bila je i tematska, odnosno žanrovska raznovrsnost, što je izuzetno značajno kad su u pitanju ne samo male kinematografije.

I na kraju, da kažemo kao da je i vrijeme bilo u znaku pozitivnog trenda samog festivala, tako da su se sve projekcije održavale u Areni, i bilo je sa manjim izuzetkom - izuzetno lijepo. Osvrt ćemo završiti riječima reditelja i scenariste filma "Parada" Srđana Dragojevića, koji je nakon dobijanja najvećeg priznanja za najbolji scenario među manjinskim koprodukcijama, izjavio: "Dok sam bio beogradski student režije, i kao takav prije gotovo četvrt vijeka, bio posjetilac na Pulskom festivalu, bila mi je velika želja da u Pulu dođem sa svojim filmom, a evo sad mi se to ne samo ostvarilo već sam i nagraden". Nakon tih njegovih riječi uslijedio je gromoglasni aplauz gledalačkog auditorija...

Rene Bitorajac je osvojio Zlatnu Arenu za najbolju mušku glavnu ulogu